Provincie Noord-Holland – Gedeputeerde Mobiliteit & Bereikbaarheid, Jeroen Olthof
Rondetafelgesprek – Staat van de Infrastructuur - *25 november 2026*

"Als we over 10 jaar nog steeds goed bereikbaar willen zijn en de grote renovatie- en vervangingsgolf van infrastructurele kunstwerken het hoofd willen bieden, moeten we het structureel anders aanpakken. Het gaat daarbij om drie dingen: perspectief, anders samenwerken tussen beheerders en standaardisatie."

De minister en de staatssecretaris zetten momenteel belangrijke stappen om de Rijksinfrastructuur op orde te krijgen. De renovatie- vervangings- en vernieuwingsprojecten die dankzij de prioritering de komende 8 jaar aan de beurt komen, zijn een belangrijke eerste stap. Er zijn harde keuzes gemaakt, die wij wel goed volgen. Want zonder veilige en betrouwbare infrastructuur komt onze bereikbaarheid en daarmee economie, woningbouw en simpelweg het dagelijks leven van onze inwoners, onder druk te staan. Dat betekent niet dat we er al zijn.

Wat is er nodig om over tien, twintig en dertig jaar nog steeds goed bereikbaar te zijn en niet weer op hetzelfde punt van miljardentekorten uit te komen?

Structureel meer geld voor infrastructuur, dat heeft u ons en vele andere partners vaak horen zeggen. Ook de roep om samen te zoeken naar alternatieve vormen van financiering komt regelmatig langs. De koek moet niet alleen groter, de koek kàn ook groter. Wij hopen dat ook de Kamer zich daar stevig over gaat buigen.

Is dat alles? Wat ons betreft zijn er nóg minimaal drie stappen nodig:
Perspectief voor de regio's, anders samenwerken tussen wegbeheerders én werken met standaardisatie om onze slagkracht te vergroten.

1. **Perspectief**

Het begint met perspectief. Voor iedere regio. De komende jaren worden vele duizenden woningen gebouwd, de economie ontwikkelt zich en steeds meer mensen verplaatsen zich door het land. De capaciteit van weg en spoor groeit niet vanzelf mee en knelt nu al op punten. Dat maakt het kwetsbaar.

Laten we daarom als wegbeheerders (Rijk, provincies en gemeenten) het gesprek voeren over wat er nodig is om de verschillende regio's bereikbaar te houden. Niet iedere beheerder voor zich, maar bekeken vanuit en met het netwerk als geheel. De vragen die we mét elkaar moeten beantwoorden zijn: Wat is de situatie nu? Welke groei van verkeer voorzien we? Wat is de renovatie- en vervangingsopgave in een gebied? Waar knelt het nu al op de wegen van, naar en in dat gebied? En tot slot wat is er nodig om deze knelpunten op te lossen of te voorkomen?

Met een gezamenlijke lange termijnvisie van Rijk en regio op de situatie nu, in de toekomst en op de gekozen oplossingen, ontstaat er perspectief. Met dat gedeelde perspectief komt er ruimte om afspraken te maken over de realisatie in tijd en geld. Wij vragen van uw Kamer wel scherpte. Want om verder te bouwen en vooruit te kijken, moeten de geprioriteerde projecten van de Minister en de Staatssecretaris ook écht uitgevoerd worden de komende jaren. Ik roep u op daarop toe te zien. Die duidelijkheid en zekerheid hebben we nu echt nodig om verder te kunnen.

2. **Anders samenwerken**

Samen werken aan perspectief en vervolgens ook samen de volgende stappen zetten, vraagt om durf. Durf van beheerders om niet ieder voor zich, brug voor brug of weg voor weg aan te blijven pakken, maar juist samen het geheel te beschouwen en samen opdrachten in de markt te zetten.

Doen we dit niet, dan lopen we tegen de grenzen van onze individuele uitvoeringskracht aan. Want de opgave is groot, terwijl mensen, middelen en capaciteit beperkt zijn. Het moet dus slimmer, anders.

In Noord-Holland doorbreken we het patroon van ieder-voor-zich met het programma Samen Slimmer Renoveren en Vervangen (SSRV). Rijkswaterstaat, provincie, ProRail, 24 gemeenten en de Vervoerregio Amsterdam werken samen om de enorme opgave van renovatie en vervanging gezamenlijk en op een meer uniforme en efficiënte manier aan te pakken. Deelnemers hebben afgesproken bewezen werkwijzen, standaarden en leerervaringen met elkaar te delen, en deze sneller toe te passen.

We brengen momenteel de opgave gezamenlijk in beeld. Er is een dataset met 8.504 bruggen en viaducten van de deelnemende beheerders, en dat is uniek. Dankzij die data kunnen we bruggen en viaducten met vergelijkbare kenmerken in 'families' bundelen. Voor die families werken we nu aan gezamenlijke oplossingen voor inspectie, onderhoud, renovatie en/of vervanging. Dit zorgt voor schaalvoordelen richting de markt, die gevraagd wordt met oplossingen te komen voor een groep en niet voor individuele objecten. SSRV spreekt met marktpartijen over nieuwe vormen van samenwerking, standaardisatie en ruimte voor experimenteren.

3. Standaardisatie

Iedere brug is ooit uniek gebouwd. Dat vraagt bij reparaties, onderhoud en renovatie om veel maatwerk. Dat willen we anders. Door in de komende vervangingsgolf in te zetten op standaardisatie, wordt de opgave meer behapbaar.

De provincie Noord-Holland heeft recent met een aantal IFD-projecten (industrieel, flexibel en demontabel bouwen), kennis opgedaan op het gebied van standaardisatie. IFD-bruggen bestaan uit allemaal losse onderdelen die ergens anders worden gemaakt en zoveel mogelijk zijn gestandaardiseerd. Met die gestandaardiseerde onderdelen wordt de brug op locatie in elkaar gezet. Zo kunnen we bruggen sneller en efficiënter vervangen en onderdelen later makkelijker hergebruiken of vervangen.

IFD-bouwen wordt vooral interessant als alle overheden het toepassen. Want als we het samen doen, op grotere schaal onderdelen gaan produceren en uitwisselen, ontstaat de efficiëntie en creëren we de winst in tijd en geld die nodig is voor deze opgave.

En nu?

De opgave is groot en vraagt om een andere manier van werken. Dat betekent dat we over de grenzen van onze eigen organisaties en systemen heen moeten kijken. Dat vraagt om vertrouwen, durf, een assetmanagementplanning die verder gaat dan 4 jaar en om experimenteerruimte.

Daarin kan ook het Rijk een belangrijke rol spelen. Door regionale initiatieven te ondersteunen en als proeftuin ruimte te bieden om te experimenteren met nieuwe vormen van samenwerking, standaardisatie en aanbesteding. Niet alles hoeft vooraf dichtgeregeld te zijn. Juist door in de praktijk te experimenteren, kunnen we ontdekken wat werkt en die ervaringen breder toepassen.

De eerste stappen worden gezet, maar om echt verschil te maken, moeten we dit samen en op grotere schaal aanpakken. Als Rijk en regio dit samen doen en elkaar de ruimte geven om te vernieuwen, kunnen we de renovatie- en vervangingsopgave efficiënter en toekomstbestendiger aanpakken.

Want uiteindelijk gaat het om één gezamenlijk doel: Nederland ook in de toekomst veilig en goed bereikbaar houden.